

Семко Галина Миколаївна – вчитель української мови та літератури Лозівської гімназії Лозівської міської ради Харківської області

Контроль знань з української мови та літератури у 6 класі.

У посібнику вміщено контрольні роботи з української мови та літератури у 6 класі відповідно до Програм для загальноосвітніх навчальних закладів: Українська мова 5-12 класи. /Г.Т.Шелехова, В.І.Тихоша, А.М.Корольчук, В.І.Новосьолова, Я.І.Остаф; За ред. Л.В.Скуратівського. - К., 2005. та Українська література. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів з українською мовою навчання: 5-12 класи /За ред. Р.Мовчан. - К.-Ірпінь, 2005.

Для вчителів української мови та літератури ЗНЗ, гімназій, ліцеїв.

ЗМІСТ

2. Контрольні роботи з мови.....	7
3. Контрольні диктанти	38
4. Аудіювання.....	40
5. Читання мовчки.....	51
6. Контрольні роботи з літератури.....	63
7. Використана література.....	77

ПЕРЕДМОВА

Головне завдання вчителя-словесника – залучення школярів до скарбниці світової культури, розвиток гуманітарного мислення, творчих здібностей учнів, формування у них світоглядної орієнтації.

Переорієнтація процесу навчання на розвиток особистості передбачає індивідуально-диференційований підхід, згідно з котрим у центрі процесу навчання знаходиться особистість учня, формування якої на уроках рідної мови та літератури має спрямовуватись засобами словесного мистецтва та педагогічної майстерності.

Основною структурною одиницею кожного навчального предмета є тема, що передбачена навчальною програмою. Під час контрольної роботи з певної теми кількість балів, яку отримує учень, має бути результатом опанування ним кожної конкретної теми. Тому таким важливим є етап підготовки завдань для контрольних робіт.

Завдання, які пропонуються у збірці, складені відповідно до «Критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів у системі загальної середньої освіти» і використовуються для контролю знань з конкретних тем. У збірці вміщено тестові завдання для оцінювання мовних знань і вмінь, для контрольного аудіювання, читання мовчки, тексти диктантів.

Рівневі тести з літератури побудовані за структурою:

I-II рівні – 4 тестові завдання, кожне з яких оцінюється в 1 бал; III рівень – 2 питання по 2 бали кожне; IV рівень – творче завдання (4 бали за повну відповідь).

Контрольні роботи з мови і літератури складені відповідно до вимог чинних програм та тестових завдань, які пропонуються при підготовці до ЗНО.

Автор збірки сподівається, що протягом навчального року посібник буде справжнім помічником вчителів у проведенні контрольних робіт, передбачених чинною програмою.

6 клас

контрольна робота з української мови № 1

Текст і його ознаки

I варіант

1. Текст – це...

- а) набір речень
- б) зв'язне висловлювання
- в) декілька словосполучень

2.Що може відображати заголовок?

- а) тему
- б) тип мовлення
- в) мікротему

3.Види зв'язку речень у тексті

- а) паралельний і вертикальний
- б) послідовний і паралельний
- в) парний і перпендикулярний

4. Вид зв'язку речень у розповіді

II варіант

1. Мікротема – це...

- а) увесь текст
- б) абзац
- в) одне речення в абзаці

2.Речення поєднуються за допомогою

- а) нового і старого
- б) даного і нового
- в) попереднього і нового

3. Скільки існує типів мовлення?

- а) два
- б) три
- в) чотири

4. Вид зв'язку речень у описі

- а) послідовний
- б) паралельний
- в) парний

5. Яким стилем мовлення ми користуємось у побуті?

- а) художнім
- б) розмовним
- в) науковим

6. Яким стилем написані журнальні статті?

- а) науковим
- б) публіцистичним
- в) художнім

7. Які стильові ознаки притаманні розмовному стилю?

- а) офіційність, точність
- б) невимушеність, емоційність
- в) образні вислови, художні засоби

- а) послідовний
- б) паралельний
- в) парний

5. Яким стилем написані підручники?

- а) художнім
- б) розмовним
- в) науковим

6. Яким стилем пишуться казки, оповідання?

- а) науковим
- б) публіцистичним
- в) художнім

7. Які стильові ознаки притаманні науковому стилю?

- а) офіційність, точність
- б) невимушеність, емоційність
- в) образні вислови, художні засоби

8. Якому виду зв'язку речень у тексті відповідає схема ?

Д1-Н1

Д2(=Н1) – Н2

Д3(=Н2) – Н3

- а) паралельний
- б) послідовний
- в) комбінований

9 – 12. Скласти висловлювання в художньому стилі про улюблену пору року (5-6 речень)

8. Якому виду зв'язку речень у тексті відповідає схема?

Д1-Н1

Д2(=Д1) – Н2

Д3(=Д1,2) - Н3

- а) паралельний
- б) послідовний
- в) комбінований

9 – 12. Скласти висловлювання в публіцистичному стилі у вигляді замітки до стінгазети про охорону природи

	1	2	3	4	5	6	7	8
I	б	а	б	а	б	б	б	б
II	б	б	б	б	в	в	а	а

6 клас

контрольна робота з української мови №2

Лексикологія

I варіант

1. Діалектне слово входить до складу рядка:

- а) господар, хазяїн;
- б) будинок, дім;
- в) ковдра, коц

2. Рядок архаїзмів:

- а) очіпок, свита;
- б) глаголити, воліти;
- в) курінний, сотник

3. Рядок іншомовних слів:

- а) хата, дім, вілла;
- б) клас, комп'ютер, принтер;
- в) село, балка, стіл

4. Лише зі стилістично забарвлених слів

складається рядок:

- а) примазався, лементував;

II варіант

1. Діалектне слово входить до складу рядка:

- а) стежка, плай;
- б) хата, оселя;
- в) плекати, доглядати

2. Рядок архаїзмів:

- а) відати, піїт;
- б) хоругва, прапор;
- в) зріти, бачити

3. Рядок іншомовних слів:

- а) директор, баланс, резерв;
- б) річка, озеро, гігант;
- в) господар, книга, тато

4. Лише зі стилістично забарвлених слів

складається рядок:

- а) плентатися, віятися;

- б) приєднався, співати; б) бігати, рухатися;
в) шкутильгати, іти. в) втекти, п'ятами накивати.

5. Позначте рядок, у якому в усіх словах іншомовного походження відбувається подвоєння приголосних:

- а) віл...а, ім...унітет, а) ван...а, ем...ігрант,
мадон...а; бон...а;
б) пан...а, марок...анець, б) ім...ігрант, тон...а,
барок...о; гол...андський;
в) нет...о, мул...а, Ел...ада в) пан...о, шос...е, шас...і

6. Знайдіть рядок професіоналізмів:

- а) акумулятор, карбюратор, а) діагноз, анамнез,
кузов; антибіотик;
б) зошит, місто, стілець; б) книга, олівець, фабрика;
в) телефон, хліб, завод в) папір, велосипед, ящик

7. Знайдіть рядок слів-термінів:

- а) суфікс, бісектриса, атом; а) дієслово, відмінник, рамка;
б) дзвінок, коло, учень; б) косинус, іменник,
в) ножиці, щоденник, аркуш лексикологія;
в) бджола, учитель, скло.

8. Знайдіть просторічне слово:

- а) коробка; а) кактус;
б) калідор; б) антобус;
в) ручка в) глобус

9. Знайдіть жаргонізм:

а) жінка;

а) чувак;

б) хлопець;

б) добре;

в) кльово

в) змагання

10. Підберіть українські відповідники до запозичених та діалектних слів:

Газда –

Файно -

менеджмент –

кредит –

вакантний -

резерв -

	1	2	3	4	5	6	7	8	9
I	в	б	б	а	в	а	а	б	в
II	а	а	а	а	б	а	б	б	а

6 клас

контрольна робота з української мови № 3

Словотвір

I варіант

II варіант

1 – 6 балів

1. У котрому рядку всі слова спільнокореневі?

А. Дерево. Дерев'яний. Дерева.	А. Багажник. Багаж. Багажний.
Б. Польовий. Полівка. Поле.	Б. Пасіка. Пасіку. Пасічник.
В. Хмара. Хмарою. Хмаринка.	В. Стіна. Стіни. Стіною.

2. У котрому рядку всі слова утворені суфіксальним способом?

А. Словник. Книжечка. Біліший.
Турецький.	А. Перебіг. Підхід. Озброєння.
Реально. Швидкість.
Б. Переджнив'я. Завойовувати.
Перебити. Під'їхати.	Б. Радник. Українець. Важчий.
Біліший.
В. Підводний. Перерахунок.
Щоденний. Святкувати.	В. Заміряти. Землетрус.
Вибілити. Найшвидше.

3. У котрому рядку всі слова утворені префіксальним способом?

А. Підвіконня. Захід. Землемір.
Ліворуч.	А. Надзвуковий. Прислівник.
Несказаний. Солом'яний.
Б. Міськрада. Блакить. Знецінити.
Прибережний.	Б. Нещастя. Ніхто. Неволя.
Надзвуковий. Призвук.

В. Вибрати. Недоля. Надрізати.
Співбесіда.

В. Підліток. Юнацтво.
Підроблений. Стажування.

4. У котрому рядку всі слова утворені безсуфіксальним способом?

А. Обмін. Вихід. Блакить.
Б. Приїзд. Об'єктив. Безлад.
В. Відлуння. Надлишок.
Листопад.

А. Косар. Пролісок. Квітка.
Б. Синь. Захід. Обнова.
В. Під'їзд. Дощомір. Журналіст.

5. У котрому рядку всі слова утворені складанням слів або основ?

А. Словотвірний. Водогін.
Зорепад.
Б. Радіоточка. Краєзнавчий.
Десятирічний.
В. Лісопарковий. Лісосмуга.
Сіро-блакитний.

А. Листопадовий. Жовтогарячий.
Снігопад.
Б. Фотоальбом. Життєздатний.
П'ятиповерховий.
В. Лісостеповий.
Червоногарячий. Світло-зелений.

6. У котрому рядку всі слова не мають закінчень?

А. Какао. Метушливо. Щедро.
Двічі.
Б. Переказ. Дерев'яний. Сміливо.
Тричі.
В. Зелень. Молодість. Русявий.
Різдво.

А. Піаніно. Колесо. Море.
Широко.
Б. Таксі. Баку. Метро. Ввічливо.
В. По-моєму. Явище. Мова.
П'ятеро.

7 – 8 Утворіть від прикметників іменники з суфіксом –ин(а)

кріпацький –

гайдамацький –

солдатський –
прилуцький –
харківський –

смоленський –
донецький –
чернігівський –

9 – 10 *Утворіть від наданих слів прикметники, додавши суфікс*

–ськ -

Прага –
Гадяч –
козак –
казах –

Буг –
Овруч –
птах –
Цюрих –

11 – 12 *Запишіть правильно складні слова, розкриваючи дужки.*

Південно (білоруський) –
північно (східний) –
пів (Нілу) –
екс (чемпіон) -
рідко (вживаний) –
фізико (математичний) –

Західно (український) –
південно (західний) –
пів (Амазонки) –
екс (президент) –
високо (освічений) –
М'ясо (молочний) –

	1	2	3	4	5	6
I	б	а	в	а	б	а
II	а	б	б	б	б	б

6 клас

контрольна робота з української мови № 4

Іменник

І варіант

II варіант

1. У котрому рядку всі слова є іменниками?

а) багато, вранці, ранок;	а) доля, народний, народ;
б) багатство, барви, щастя;	б) стебло, різаний, весело;
в) справді, правда, пацієнт.	в) знання, знавець, ледащо.

2. У котрому рядку всі іменники конкретні назви?

а) гнів, кипіння, папір;	а) кохання, студентство,
б) вечір, книжка, весело;	метушня;
в) блискавка, любов, мир.	б) голова, тайга, озеро;
	в) сором, м'яч, лють.

3. У котрому рядку всі іменники збірні?

а) професура, листя, волосся;	а) колосся, комахня, гарбузиння;
б) килим, думка, сузір'я;	б) дівчина, Черкаси, завод;
в) озеро, малеча, ножиці.	в) мазут, Волинь, малеча.

4. У котрому рядку всі іменники мають лише форму однини?

а) вишня, воля, рука;	а) Крим, молоко, фосфор;
б) доцент, інженер, озеро;	б) рис, слово, речення;
в) картоплиння, кисень, сум.	в) тепло, явище, психолог.

5. У котрому рядку всі іменники чоловічого роду?

а) денді, рукопис, какаду;	а) насип, радість, професор;
б) кафе, шосе, Дніпро;	б) собака, декан, поні;
в) бар, путь, фрау.	в) школяр, леді, сер.

6. У котрому рядку всі іменники I відміни?

а) серце, рука, голова;	а) життя, зелень, висота;
б) стаття, задача, круча;	б) кіно, весна, буря;
в) узбіччя, молодь, вежа.	в) середа, хаща, Україна.

7. У котрому рядку всі іменники II відміни?

а) зошит, змагання, народ;	а) схід, радіус, стебло;
б) кошения, ліс, кошенятко;	б) шампунь, осінь, Дніпро;
в) балет, соліст, плем'я.	в) біль, тюль, паморозь.

8. У котрому рядку всі іменники IV відміни?

а) тім'я, вовчєня, немовля;	а) зозуленя, ім'я, левєня;
б) дівчатко, скриня, варєння;	б) коліщатко, сїяння, вода;
в) господиня, огудиння, дитятко.	в) ганчір'я, читання, зусилля.

9. У котрому рядку всі іменники однієї відміни?

а) ООН, ялинка, понеділок;	а) кишєня, рояль, поезія;
б) розкіш, мужність, сталь;	б) віра, історія, дитя;
в) арєна, цирк, маля.	в) ансамбль, козацтво, НЛО.

10. У котрому рядку подано правильну форму кличного відмінка іменників?

а) Україно, колего, хлопче;	а) голубе, студент, Олексо;

б) Софіє, пісне, дружина;

б) дитино, друже, мамо;

в) інженере, приبلуда, окрасо.

в) сестро, Степан, Ігоре.

11 – 12 Запишіть іменники у Орудному відмінку.

Піч -

Ніч –

Любов -

Мати -

Круча –

Груша –

Молодість -

Сміливість -

Земля –

Рілля –

Хата -

Шапка -

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
I	б	б	а	в	а	б	а	а	б	а
II	в	б	а	а	б	в	а	а	в	б

6 клас

Контрольна робота з української мови № 5

Іменник (II ч.)

I варіант

II варіант

1. У котрому рядку подано правильні форми родового відмінка іменників II відміни?

- А. Ансамблю, жирафа, простору.
- Б. Гурту, розуму, граму
- В. Атому, города, саду.

- А. Плачу, вівторку, граніта.
- Б. Даху, комбайна, університету.
- В. Присудку, витвора, степу.

2. Рядок іменників, кожен з яких у давальному відмінку однини має закінчення –еві:

- А. Товариш, аптекар, столяр.
- Б. Лікар, санітар, одержувач.
- В. Слюсар, спостерігач, ковзаняр .

- А. Читач, муляр, ковзаняр.
- Б. Кухар, доповідач, звір.
- В. Воротар, каменяр, Ігор.

3. Усі іменники в орудному відмінку однини пишуться з подвоєними приголосними в рядку:

- А. Емаль, далеч, жовч.
- Б. Акварель, тінь, мудрість.

- А. Мить, суть, скатерть.
- Б. Розповідь, папороть, область.

В. Мазь, вісь, суміш.

В. Ніч, молодь, тінь.

4. Позначте рядок, у якому всі іменники у формі родового відмінка однини мають закінчення –а (-я):

А. Кілограм, підручник.

А. Крим, гектар .

Б. Прапор, рейс.

Б.Акваріум, Париж.

В. Комп'ютер, Буг .

В. Апостроф, вітер.

5. Усі іменники мають однакові закінчення в рядку:

А. розвозили по школа...,

А. гладила по щока..., лазив по

понесли батька...

дерева...

Б. плавали по моря..., ходили по

Б. рахували по пальця...,

музея...

віддали сестра...

В. допомогли сусіда..., бігали по

В. ходили по магазина...,

клуба...

порадили людя...

6. Усі іменники в орудному відмінку однини мають закінчення –єю в рядку:

А.Огорожа, миша, голова.

А. Яблуня, вежа, стіна.

Б. Гуща, тисяча, їжа .

Б. Мережа, тиша, хата.

В. Пісня, дорога, каша.

В. Земля, круча, тисяча.

7. У якому рядку подано іменники, які вживаються тільки у множині?

А. Піжмурки, близнюки, лікарі.

А. Двері, вікна, кімнати.

Б. Туфлі, чоботи, взуття.

Б. Граблі, ночви, іменини.

В. Іменини, Чернівці, солодощі

В. Друзі, брати, батьки

6 клас

контрольна робота з української мови № 6

Іменник (III ч.)

I варіант

II варіант

1. До спільного роду належать усі іменники рядка:

а) незграба, добряга, гайдамака, базіка;	а) професор, математик, педагог, адвокат;
б) молодчина, капризуха, нероба, бездара;	б) архітектор, касир, бібліотекар, листоноша;
в) сіромаха, базіка, непосида, неотеса;	в) сирота, зануда, чистьоха, приبلуда;
г) сердега, нерівня, стиляга, босячня.	г) ябеда, каліка, ледащо, сподвижник.

2. До жіночого роду належать усі іменники рядка:

а) ООН, Чилі, леді, Міссісіпі;	а) вуаль, Чилі, акварель, Міссісіпі;
б) Сочі, таксі, метро, кіно;	б) зала, синиця, воєвода, комісія;
в) піаніно, Делі, аташе, ГЕС;	в) загс, ГЕС, жовч, пастораль;
г) бязь, СДПУ, Токіо, мадам.	г) бязь, СДПУ, Токіо, юнь.

3. Форми однини і множини мають усі іменники рядка:

а) дзеркало, колосся, дерево, космос;

б) круча, мати, острів, програма;

в) слово, річка, листя, селище;

г) ім'я, село, коріння, озеро.

4. Закінчення –а у формі родового відмінка мають усі іменники рядка:

а) Крим, Львів, Миргород;

б) десяток, нарцис, маневр;

в) Харків, вольт, язик;

г) фонтан, кір, займенник.

5. Закінчення –е у формі кличного відмінка мають усі іменники рядка:

а) друг, колега, брат, земля;

б) воля, швець, Богдан, Ілля;

в) боєць, кравець, хлопець, молодець;

г) майор, полковник, капітан, лейтенант

а) будинок, музика, далина, дорога;

б) стіл, чашка, мати, життя;

в) зошит, шапка, книга, весна;

г) гілля, жінка, соняшник, година.

4. Закінчення –у(-ю) у формі родового відмінка однини мають усі іменники рядку:

а) клен, гай, ключ, мороз;

б) кришталь, прогрес, Буг, електрон;

в) сон, цукор, вогонь, Байкал;

г) грім, Конотоп, прогрес, барвінок.

5. Закінчення –е в кличному відмінку мають усі іменники рядка:

а) юнак, Київ, боєць, поезія;

б) пам'ять, світ, слухач, Анастасія;

в) чумак, красуня, кравець, ніч;

г) Галя, вітер, брат, радість

6. Не відмінюються всі слова рядка:

а) бюро, журі, вікно;	а) поні, колібрі, кашне;
б) кенгуру, турне, ательє;	б) листок, бюро, рагу;
в) тире, вапно, жалюзі;	в) палка, книга, велосипед;
г) графіті, інтерв'ю, колесо.	г) сальто, шимпанзе, пальто.

7. Правильно утворено всі імена по батькові в рядку:

а) Юрійович, Петрівна,	а) Арсенівна, Яківович,
Валерієвич;	Романівна;
б) В'ячеславівна, Євгенович,	б) Миколаївна, Іванович,
Кузьмич;	Ігорович;
в) Святославович, Матвійович,	в) Павлівна, Олегівна, Савич;
Ігоревна;	г) Хомич, Євгенієвич,
г) Іванівна, Іллінічна,	Геннадіївна.
- Геннадійович.

8. Іменник, виділений у реченні «Холодним словом **серця** не запалиш», ужитий у:

- а) родовому відмінку;
- б) давальному відмінку;
- в) знахідному відмінку;
- г) орудному відмінку.

8. Іменник, виділений у реченні «Гарними справами звеличуємо **Батьківщину**», ужитий у:

- а) орудному відмінку;
- б) знахідному відмінку;
- в) родовому відмінку;
- г) давальному відмінку.

9. У якому рядку при написанні власної назви допущено помилку:

- а) Карпати, ріка Південний Буг; а) журнал Всесвіт, Каспійське
 б) Азовське море, Ярослав Море;
 Мудрий; б) Альпи, ріка Дніпро;
 в) сузір'я Скорпіона, родина в) князь Володимир, сузір'я
 Коцюбинських; Великої Медведиці;
 г) журнал Барвінок, Чорне Море. г) Будинок народної творчості,
 журнал «Дніпро»;

10 – 12. Випишіть із речення іменники і розберіть як частину мови:

Зацвітають квіти осені – червоні У вересні починається пора жоржини. бабиного літа.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9
I	в	а	б	б	б	б	б	а	г
II	в	а	в	в	в	а	б, в	б	а

6 клас

контрольна робота з української мови №7

Прикметник (I)

I варіант

II варіант

1. Укажіть ряд якісних прикметників:

а) легкий, веселий, степовий;	а) скляний, жовтий, вогкий;
б) серйозний, старанний,
березовий;	б) сильний, темний, ніжний;
в) світлий, м'який, червоний	в) кам'яний, веселий, білий

2. Укажіть ряд, у якому всі відносні і присвійні прикметники вжито у значенні якісних:

а) скляний погляд, лисяча нора;	а) малиновий сік, заяча душа;
б) ляне волосся, сонячна посмішка;	б) золотий ланцюжок, кам'яне серце;
в) лимонні стрічки, лимонний сік	в) мармурове чоло, куряча пам'ять

3. Укажіть ряд, у якому правильно утворено форму вищого ступеня порівняння:

а) більш прозорий,
найкращий;	а) більш сміливий, найліпший;
б) самий добрий, найбільший;	б) самий ніжний; найкращий;
в) синіший, менш корисний	в) синіший, менш корисний

в) більш красивий, веселіший

4. Укажіть просту форму найвищого ступеня порівняння прикметника:

а) більш добрий;	а) щонайсмачніший;
б) добріший;	б) смачніший;
в) якнайдобріший	в) більш смачний

5. Укажіть складену форму вищого ступеня порівняння прикметника:

а) самий високий;	а) щонайпридатніший;
б) більш високий;	б) самий придатний;
в) якнайвищий	в) менш придатний

6. Укажіть ряд прикметників твердої групи:

а) прямий, молодий, верхній;	а) довгий, світлий, дружній;
б) гнівний, сміливий, ворожий;	б) зелений, вузький, густий;
в) земний, дорогий, зовнішній	в) вечірній, мужній, ясний

7. Знайдіть якісні прикметники, що не утворюють ступенів порівняння:

а) малий, жовтий;	а) великий, синій;
б) вороний, сліпий;	б) теплий, жовтий;
в) холодний, тонкий	в) вишневий, малесенький

8 – 9. Складіть по два словосполучення з кожним із поданих прикметників, щоб в одному випадку прикметник вживався

у значенні якісного, а в іншому – відносного чи присвійного:

залізний

малиновий

заячий

лисячий

10 – 12. Зробіть морфологічний розбір прикметників, ужитих у реченні:

Сріблястий сніг блищав на

Яскраві квіти схилилися над

похилих деревах

дерев'яним парканом

	1	2	3	4	5	6	7
I	в	б	в	б	б	б	б
II	б	в	в	а	в	б	в

6 клас

контрольна робота з української мови №8

Прикметник (II)

І рівень – 1 бал за кожну правильну відповідь

I варіант

II варіант

1. У якому слові пишеться –нн -?

а) глиня...ий;	а) солов'ї...ний;
б) здорове...ий;	б) надій...ий;
в) греча...ий.	в) осі...ій.

2. У якому прізвищі треба вставити -е- ?

а) ...горов;	а) ...ршов;
б) Б...ляєв;	б) Л...сков;
в) Н...красов.	в) Л...рмонтов.

3. Яке слово з не пишеться окремо?

а) не(впинний);	а) не(мічний);
б) не(високий), а низький;	б) не(добрий), а злий;
в) не(далекий).	в) не(веселий).

4. Знайдіть прикметник, утворений суфіксальним способом?

а) прадавній;	а) недорогий;
б) безнадійний;	б) завеликий;
в) сестрин.	в) козацький.

5. Знайдіть словосполучення, в якому прикметник перейшов в

іменник?

а) минуле життя;	а) майбутні часи;
б) історичне минуле;	б) щасливе майбутнє;
в) чергові учні.	в) військовий чоловік.

6. Знайдіть прикметники м'якої групи:

а) темнолиций, синій;	а) світлолиций, літній;
б) давній, дружня;	б) пізній, крайній;
в) жовтий, дерев'яний.	в) батьків, зелений.

7 – 9. Утворіть прикметники за допомогою суфіксів –ев-, -єв-, -ов-.

тиждень	життя
вишня	плюш
кущ	бій
груша	овочі
стиль	явір
грудень	січень

10 -12. Запишіть правильно складні прикметники:

Темно (синій)	Світло(зелений)
П'яти (річний)	Шести(поверховий)
Жовто(гарячий)	Червоно(гарячий)
Лісо(степовий)	Чорно(земний)
М'ясо(молочний)	Мовно(літературний)
Військово(службовець)	Військово(полонений)

	1	2	3	4	5	6
I	б	в	б	в	б	б
II	в	в	б	в	б	б

6 клас

контрольна робота з української мови №9

Числівник

I варіант

II варіант

1. Числівник ужито в реченні:

А. Козацька сотня розтанула в п'ятьмі.

Б. У спартакіаді взяли участь сто учнів.

В. Четвірка друзів вирушила в мандри.

А. На гілках висіло з десяток яблук.

Б. У нього було десять гривень.

В. Тільки одиниці з-поміж альпіністів могли подолати цей маршрут.

2. Усі числівники кількісні в рядку:

- А. дванадцять, четвертий, сім; А. п'ятий, четверо, сто сорок;
Б. сорок один, тринадцятий, Б. семеро, двісті, вісімдесят;
п'ять; В. шістсот, сьомий,
В. сто вісім, дев'ять, троє. одинадцять.

3. Правильно записано форму орудного відмінка числівника в рядку:

- А. п'ятьмастами шістдесяти; А. сімомастами вісьмома;
Б. п'ятьмастами шістдесятьма; Б. семистами вісьмома;
В. п'ятистами шістдесятьма. В. сімомастами восьми.

4. Тільки друга частина відмінюється в усіх числівниках рядка:

- А. триста, п'ятсот, сімдесят; А. вісімдесят, п'ятдесят,
Б. п'ятдесят, вісімдесят, шістдесят;
сімдесят; Б. п'ятсот, триста, п'ятдесят;
В. двісті, сто, тридцять. В. шістсот, сімсот, вісімдесят.

5. Числівники пишуться разом у рядку:

- А. (п'яти) сотий, двісті А. (десяти) тисячний, (дво)
(сьомий); мільйонний;
Б. (семи) мільйонний, (три) Б. (двісті) п'ятий, (п'яти)
мільярдний; мільярдний;
В. (шістсот) вісімдесятий, В. (двадцяти) тисячний,
(дев'яти) сотий. (триста) двадцятий.

6. Позначте рядок, де в усіх випадках на місці пропуску слід

писати –и (-і):

А. чотири предмет..., три документ...;

Б. півтора кілограм..., обидва хлопц...;

В. нуль цілих і п'ять десяти відсотк..., два з половиною кілограм...

А. півтора центнер..., два стол...;

Б. три словник..., обидва чоловік...;

В. дві цілих і п'ять десятих кіловат...; два з половиною контейнер...

7. Правильно поєднано іменники з числівниками в рядку:

А. двадцять три тижня;

Б. сорок чотири столи;

В. півтора місяці.

А. тридцять два учня;

Б. двадцять три олівці;

В. півтора кілограми.

8. Граматичну норму на позначення часу порушено в словосполученні:

А. рівно о першій;

Б. пів на десяту;

В. десять хвилин по шостій.

А. рівно о третій;

Б. пів на дев'яту;

В. двадцять хвилин по сьомій.

9. Правильно узгоджено складений підмет із присудком:

А. Четверо хлопців прийшли до школи.

Б. Батько з сином прийшов на свято.

В. Багато жителів відвідували

А. Три верби схилилися над річкою.

Б. Донька з матір'ю готувала обід.

В. Решта учнів залишилися у

музей.

класі.

10 – 12. Провідмініяйте числівник, вказавши паралельні форми:

574

685

	1	2	3	4	5	6	7	8	9
I	б	в	б	б	б	а	б	в	а
II	б	б	а	а	а	б	б	в	а

6 клас

Контрольна робота з української мови №10

Займенник

I варіант

II варіант

1. Словосполучення з особовими займенниками третьої особи однини:

а) летів над ними, гостювали в неї, зустріли його;

б) відвідали його, пообідали з нею, поставили в її кімнаті;

в) говорили про нього, знайшов її, попередив його.

а) відібрали в нього, лікували його, її очі;

б) забрав у них, люблять його, його зошит;

в) поздоровили його, впізнали її, люблять його.

2. Присвійний займенник ужито в реченні:

а) Друзі привітали її з днем народження;

б) Вперше я побачив її на концерті;

в) У змаганнях брали участь її учні.

а) Хлопці запросили його на свято;

б) Його запам'ятали як великого знавця музики;

в) До класу зайшли його батьки.

3. Рядок займенників одного розряду:

а) цей, комусь, того;

б) щось, будь-чому, абиякого;

а) тебе, вами, тим;

б) мене, тобі, нами;

в) який, чий, ніякого.

в) нічий, хтось, деякий.

4. Правильно побудоване словосполучення:

а) їх вчителі:

а) вибачте мені;

б) насміхалися над ним;

б) їх батьки;

в) вищий за мене.

в) дякуємо вас.

5. Через дефіс пишуться займенники:

а) будь(кому), де(який), хто(сь);

а) аби(який), будь(хто),

б) казна(хто), який(небудь),

який(сь);

аби(який);

б) казна(яким), будь(хто),

в) хтозна(чим), на чому(небудь),

який(небудь);

казна(скільки).

в) ні(який), аби(чий),

казна(хто)..

6 – 9. Установіть відповідність між займенниками і їхніми розрядами за значенням:

Розряди за значенням:	Займенники	Розряди за значенням:	Займенники
1.заперечні	А. котрий, скільки, який,	1.присвійні	А. той, такий, стільки, цей
2.означальні	хто	2. означальні	Б. усякий,
3. відносні	Б. ти, ви, вони,	3. вказівні	інший, самий,
4. неозначені	вона, ми	4. неозначені	весь
	В. ніхто, ніщо, ніякий, нічий		В. хтозна-що, якийсь, абищо,
	Г. абихто,		дехто

дещо, казна-
який, котрийсь
Д. увесь,
кожний, сам,
інший

Г. хто, що,
який, котрий
Д. їхній, ваш,
свій, його

10 -12. Записати займенники в алфавітному порядку, розкриваючи дужки. Указати на відмінки займенників (3 бали):

(Аби)чим, (ні)скільки, (Де)чого, (ні)ким, ні(про)кого,
ні(про)що, хтозна(від)чого, казна(з)чим, (аби)чиїм,
(де)чого, аби(з)ким, (ні)хто, хтозна(на)кому, (ні)який,
(аби)якому, що(сь), (будь)якого, хто(сь), (будь)якому,
що(небудь), (на)якому(небудь), хто(небудь), (про)який(небудь),
чий(небудь), (на)чому(небудь), чого(небудь),
(ні)в(якому). (для)чийого(небудь),
(ні)на(чому), (будь)що.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9
І	в	в	б	в	в	1-в	2-д	3-а	4-г
ІІ	б	б	б	б	в	1-д	2-б	3-а	4-в

Контрольний диктант за I семестр

6 клас

Острів Лебединий

На нашому південному морі дуже мало островів. Їх щонайбільше набереться десятків зо два вздовж північно-західного узбережжя. Це все невеличкі піщані, іноді болотисті, порослі травами, очеретами або кущами шматки ґрунту, одрізані від суходолу неширокими протоками.

До цих островів належав і Лебединий . Він ішов паралельно берегу кілометрів на тридцять, але в найширшому місці мав не більше як чотири кілометри. Східна сторона острова поросла густими очеретами та невисокими деревами, в яких гніздилось безліч чайок, мартинів і бакланів, цих неймовірно ненажерливих риболовів, яким рибалки Соколиного висілка зичили різного лиха.

Поблизу цих пташиних осель часто траплялися лисячі нори, що йшли глибоко під землею.

Контрольний диктант за рік

6 клас

Калина на рушнику

Люди здавна помічали красу природи. Як блищить роса на вербовому листочку. Як буває запашна квітка. Як над річкою чи біля ставка пишається червона калина.

І намагалися усе це відтворити у своїх піснях, малюнках, вишиванках. Певне, так з'явилися квітчасті рушники. Ними прибирали сільські господи.

Рушник мав різні узори. Хрещатий барвінок слався по ньому. Голуб з голубкою воркували на його білому полотні. Дикі звірята сиділи парами.

Та найбільшою увагою і любов'ю користувалась у вишивальниць калина. Може, через те, що про калину багато складено пісень. А вишивання завжди супроводжувалось піснею.

З калиною часто порівнювали вродливу дівчину. Калиновий кущ прикрашав подвір'я.

Дозріває калина пізно, коли вже морози дихають. Ламають її в пучечки і зберігають всю зиму. Цілющі калинові ягоди дуже корисні для здоров'я людини.

Аудіювання

6 клас

ТРАДИЦІЙНИЙ ОДЯГ

Формування українського народного одягу — цього яскравого й самобутнього культурного явища — відбувалося протягом багатьох століть. Ще за часів Київської Русі значного розвитку набули ткацтво та різноманітні ремесла, які мають безпосереднє відношення до створення одягу. Відтоді кожна епоха накладала відбиток на традиційне вбрання, і можна з упевненістю твердити, що особливості костюма являють собою одне з важливих джерел вивчення етнічної історії населення України, його соціальної структури, естетичних поглядів та уявлень тощо..

Загальнохарактерною рисою традиційного українського одягу та численних доповнень до нього є декоративна мальовничість, яка відбиває високий рівень культури виробництва матеріалів для одягу, створення його різноманітних форм, володіння багатьма видами й техніками опорядження та оздоблення. Водночас народному одягу притаманна значна варіативність. Найбільш помітними були відмінності у костюмі, що побутував на Лівобережжі та Правобережжі, Слобожанщині та Поділлі. Це стосується й традиційного одягу населення Подністров'я, Карпат, Полісся та Півдня України. Регіональною специфікою були

позначені передусім матеріали для одягу; конструктивні, технологічні та декоративні прийоми його створення; способи виробництва окремих деталей: головних уборів, взуття, прикрас; колорит, техніка та мотиви орнаментики — особливо сорочок і поясного одягу, які майже до кінця XIX ст. зберігали давні локальні особливості, а також способи носіння й об'єднання всіх елементів одягу в повний, завершений комплекс убрання.

Основні елементи українського народного одягу мають давньослов'янське походження і беруть свої витoki з культури Київської Русі. Це домоткані тунікоподібні сорочки, поясний одяг у вигляді прямокутної орнаментованої смуги тканини, вузькі полотняні чоловічі порти, рушникoподібне жіноче головне вбрання, плетені й ткані пояси та ін.

В українському традиційному вбранні кінця XIX — початку XX ст. поряд із збереженням давніх місцевих ознак простежуються й пізніші нашарування, пов'язані насамперед з історичною долею різних земель України. Так, одяг населення Правобережжя зазнав помітного впливу польсько-литовської, Лівобережжя — російської культури. Велике значення мало й те, що через Україну йшло інтенсивне та постійне торговельне й культурне спілкування країн Сходу та Заходу. Виникнення Запорозької Січі, специфічні політичні умови, в яких опинилася Україна в XVI-XVIII ст., взаємні контакти з сусідніми народами —

усе це зумовило своєрідність формування української національної культури, і зокрема культури вбрання. Стильові особливості західноєвропейського ренесансу та з часом бароко проникають у художній світ України, отримуючи місцеву інтерпретацію в одязі. Завдяки своїм самобутнім рисам традиційний костюм українців був певною позначкою належності людини до тієї чи іншої верстви суспільства, мав досить широку й складну семантику, символізуючи, крім етнічних, регіональних чи соціальних ознак, вік і стать людини, її сімейний стан тощо.

Найстійкішим щодо збереження традицій був одяг сільського населення. Багато його різновидів широко побутували до початку ХХ ст.

За способом виготовлення одяг українців, як і інших народів, розподіляється на шитий і нешитий. Останній, давніший, виготовляється з одного або декількох шматків матеріалу, огортає стан. Драпірується в різні способи, утримується на тілі за допомогою зав'язок, булавок, поясів. Деталі шитого одягу скріплюються швами. Він може бути глухий або розпашний, різний за кроєм. За розташуванням на стані людини одяг в основному розподіляється на натільний, нагрудний та стеговий (поясний). Одяг також буває верхній та нижній. Останній розподіл залежить від кліматичних та сезонних особливостей, а також від традицій носити певний набір одягу в хаті чи на вулиці, у будень чи

на свята тощо (З ілюстративного етнографічного довідника, 497сл.).

Виконання завдань тестового характеру

за змістом тексту «ТРАДИЦІЙНИЙ ОДЯГ»

1. Протягом якого часу відбувалося формування українського народного одягу?
 - а) Кількох десятиліть;
 - б) кількох століть;
 - в) багатьох століть;
 - г) двох століть.
2. Що є одним із найважливіших джерел вивчення етнічної історії?
 - а) Особливості побуту;
 - б) археологічні розкопки;
 - в) особливості літературної спадщини;
 - г) особливості костюма.
3. Що є загальнохарактерною рисою традиційного українського одягу?
 - а) Декоративна мальовничість;
 - б) колір;
 - в) різноманітність декору;
 - г) різноманітність фасону.
4. До кінця якого століття традиційний український костюм зберігав давні локальні особливості?

а) XVII;

б) XVIII;

в) XIX;

г) XX.

5. Яке походження мають основні елементи українського народного одягу?

а) Давньотрипільське;

б) давньослов'янське;

в) давньотюркське;

г) давньогрецьке.

6. Впливу яких сусідніх держав зазнав одяг населення Правобережжя?

а) Польсько-литовської держави;

б) Молдавсько-румунської держави;

в) Польсько-вірменської держави;

г) Росії.

7. Яке військове поселення значно вплинуло на культуру вбрання?

а) Спартанське поселення;

б) загони Махна;

в) Олешківська Січ;

г) Запорозька Січ.

8. Які західноєвропейські напрями в стилі одягу проникають у художній світ України?

а) Декаданс і футуризм;

б) ренесанс і бароко;

в) модернізм і постмодернізм;

г) готика.

9. Одяг людини символізував:

- а) релігійні вподобання;
- б) ремесло;
- в) статус у суспільстві;
- г) індивідуальний смак.

10. Одяг якої верстви населення не зазнав змін?

- а) Сільського населення;
- б) інтелігенції;
- в) панів;
- г) духовенства.

11. На які види щодо розташування на людині розподіляється одяг?

- а) Глухий, розпашний;
- б) натільний, нагрудний;
- в) верхній, нижній;
- г) шитий, нешитий.

12. Визначити, які стильові особливості характерні для цього тексту:

- а) уживання слів у переносному значенні;
- б) художня образність;
- в) офіційність, точність;
- г) емоційність, невимушеність, достовірність.

Варіанти правильних відповідей до тестових завдань

Номер завдання	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Правильна відповідь	в	г	а	в	б	а	г	б	в	а	б	г

Аудіювання, 6 клас

ДЯДЯ ВЛАС

Високий, з могутніми плечима і гарними чорними вусами чоловік неквапливо підійшов до нас, поклав на землю піджака, якого ніс на руці, і густим дужим басом запитав:

— Що сталося, хлоп'ята?

Я мовчав, тільки схлипував, розмазуючи сльози по щоках брудними кулаками. А Ілько відповів невиразно:

— Та ось... він їхав, а воно...

Мабуть, я-таки здавався дуже смішним, бо чоловік раптом голосно й розкотисто зареготав:

—Оце так велосипедисти!.. Оце так спортсмени!.. Звісно ж, з гори з'їжджали?

—Та... не високо... — промимрив Ілько.

—Авжеж! Хіба це для нас гора? Так собі, нікчемна гірка!.. То що, кажеш, у сильце попався? Ану давай будемо виручати...

Мені не видно було, що він робить, але я раптом відчув, що вже звільнився з полону. Сів і почав терти свій палець, що аж посинів та занімів від болю.

—Педаль ви, хлопці, здорово зігнули, — сказав чоловік. — Доведеться вашого коня в майстерню здавати. Ну, а палець як?.. Нічого, заживе... Тебе як звуть? — звернувся він до мене.

—Левко.

—А тебе?

—А мене — Ілько... Ми в одному класі.

—Либонь, товаришуєте?

— Ага... А вас як звать? — сміливо спитав Ілько.

—А мене звать Власом Микитовичем.

—Спасибі, дядю Власе. А то хтозна, що й робили б.

—Буває... — сказав Влас Микитович й усміхнувся у свої гарні вуса. — Може, колись і ви мені в пригоді станете. Я бачу, ви хлопці хвацькі!

Він узяв піджак із землі, знову перекинув його через руку і попрощався:

— Ну, бувайте... мені пора.

Він пішов. А ми з Ільком разом кинулись до велосипеда, щоб подивитись, що ж з ним робити. Нести в майстерню, як порадив дядя Влас?

Але де взяти грошей на ремонт? Тих, що лишились, не вистачить. Та й як нести, коли велосипеда щойно куплено?

—Що ж його придумати, Ілько? — запитав я в розпачі.

—А знаєш що? Давай самі відремонтуємо. Подумаєш, велике діло --виправити педаль! То якби всередині щось зіпсувалось, у механізмові, тоді хочеш не хочеш неси в майстерню. А це ж — зверху, усе видно...

Ця порада мені сподобалась.

—Ти тримай велосипед, а я буду тягти педаль, — сказав я.

Проте, як ми не силкувались, клята педаль не розгиналась.

—О, придумав! — просяяв Ілько. — Зараз ми її каменем...

Ми поклали велосипед на великий камінь, а меншим Ілько почав гатити по педалі.

Але й це не допомогло, тільки поколупали на педалі новенький блискучий нікель.

— Не сумуй, — заспокоїв мене Ілько, бачачи, що я й зовсім похнюпився. — Велосипед поставиш у сараї, ніхто й не побачить. А опісля попросиш у матері грошей на що-небудь, і ми відремонтуємо. У майстерні це зроблять швидко, при нас.

На цьому й порішили. Палець у мене вже не болів, як спершу, і ми заходилися грати у футбол. Грали, аж поки і вечоріти почало.

Але додому йти не хотілось.

Ми тільки забігли в двір, щоб залишити в сараї велосипед та футбольний м'яч, і пішли блукати по місту.

Коли я прийшов додому, тато і мама міцно спали

(Д. Ткач, 492 сл.).

Виконання завдань тестового характеру

1. Визначити тип мовлення тексту.

а) Розповідь з елементами опису;	б) роздум;
в) розповідь з елементами роздуму;	г) опис.

2. Скільки осіб є учасниками ситуації спілкування?

- а) Двоє;
- б) троє;
- в) четверо;
- г) п'ятеро.

3. Як звали хлопців?

- а) Левко й Микола;
- б) Ілько й Павло;
- в) Левко й Ілько;
- г) Ілько і Влас.

4. Від чийого імені йдеться розповідь?

- а) Від імені Ілька;
- б) імені дядька Власа;
- в) імені Павла;
- г) імені Левка.

5. З чим порівняв дядько Влас велосипед хлопців?

- а) з літаком;
- б) вітром;
- в) механізмом;
- г) конем.

6. Що запропонував дядько Влас хлопцям зробити з велосипедом?

- а) Здати в майстерню;
- б) віднести додому;
- в) відремонтувати самим;
- г) залишити в сараї.

7. Що було зіпсовано у велосипеді?

- а) Колесо;
- б) педаль;
- в) механізм;
- г) рама.

8. Продовжити репліку діалогу:

—... А вас як звуть? — сміливо спитав Ілько.

— А мене звуть

- а) Власом Микитовичем;

- б) Власом Миколайовичем;
- в) Власом Михайловичем;
- г) Власом Никифоровичем.

9. Відновити слова дядька Власа: *Може, колись і ви мені в пригоді станете. Я бачу, ви хлопці....*

- а) ...спортсмени;
- б) веселі;
- в) майстровиті;
- г) хвацькі.

10. Що робили хлопці після того, як залишили в сараї велосипед?

- а) блукали по місту;
- б) грали у футбол;
- в) зайнялися ремонтом велосипеда;
- г) пішли спати.

11. Який фрагмент тексту містить риторичне запитання?

- а) — Що ж його придумати, Ілько?
- б) — Що сталося, хлоп'ята?
- в) Але де взяти грошей на ремонт? Тих, що лишились, не вистачить. Та як нести, коли велосипеда щойно куплено?
- г) — А знаєш що? Давай самі відремонтуємо.

12. Які формули мовленнєвого етикету не використовуються в репліках діалогу?

- а) Слова привітання;
- б) слова вибачення;
- в) слова прощання;
- г) звертання.

Варіанти правильних відповідей до тестових завдань

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
в	б	в	г	г	а	б	а	г	а	в	б

ЧИТАННЯ МОВЧКИ, 6 КЛАС

КИЇВСЬКИЙ КНЯЗЬ ЯРОСЛАВ МУДРИЙ

Княжіння Ярослава, прозваного в народі Мудрим, стало періодом розквіту, вершиною могутності київської держави. Володимир заклав фундамент, Ярослав звів величну будівлю. Ярослав — син Володимира Святославовича і половецької князівни Рогнеди.	6 12 18 23 28
На відміну від батька і діда, Ярослав не любив воювати, він прагнув радше сидіти в Києві, займатися мирними справами. Та воювати все-таки доводилося. Першочерговим завданням Ярослава, так само, як і його батька — Володимира, був захист рідної землі від страшних ворогів — печенігів.	37 45 51 59 66 69
За Ярослава Мудрого створюється перший писаний звід законів — «Руська правда», що є найбільшим юридичним добутком доби Середньовіччя і найдавнішим пам'ятником права київської держави, що застосовувався в Київській Русі протягом XI—XIII століть. Сьогодні налічують більше 100 списків «Руської правди», які поділяють на три редакції: Коротка Правда, Велика Правда, Скорочена Правда. Цей закон був обов'язковим	75 82 88 95 102 109 116 123

для всіх. «За цією грамотою живіть, як написано вам, так і дотримуйтесь», — велів князь.	134
	137
Князь Ярослав доклав багато зусиль для зміцнення і централізації держави, продовжував будівництво захисних споруд («змієвих валів» проти кочівників) на півдні ріки Рось. Князь також будував храми, монастирі, у 1051 р. заснував Печерський монастир (у Києві та інших культурних центрах на той час було 400 церков). Він сам призначав київського митрополита. Під час правління Ярослава посилюється значення Київської церковної митрополії: на вищу церковну посаду митрополита призначено не грека, а слов'янина — Іларіона Берестова (1051). Київ розбудовувався, територія «міста Ярослава» (70 гектарів) у 7 разів перевищувала площу «міста Володимира», збільшилася чисельність населення. Столицю Київської Русі називали суперницею Константинополя, «окрасою Сходу».	144
	149
	156
	165
	174
	184
	190
	195
	201
	208
	214
	222
	226
	231
	234
За Ярослава Володимировича Русь досягла zenіту свого розвитку і могутності, ставши в один ряд із головними країнами середньовічного світу: Візантією і Німецькою імперією.	240
	249
	255
	257
Перед смертю поділив Ярослав цілу Україну на	264

землі, або на так звані «уділи», і до кожного уділу	274
призначив одного сина. Але наказав їм слухати	281
найстаршого князя в Києві, а ним призначив сина Ізяслава.	290
Своєму внукові Ростиславові дав Галичину, від цього князя	298
починається рід галицьких князів Ростиславичів. З надією,	305
що по ній буде Україна сильна і славна, умер Ярослав	315
Мудрий в зимі 1054 року, на 75 році життя. Панував 35 літ.	327
Його поховали в церкві св. Софії у мармуровій домовині.	337
Він є побіч Володимира Великого одним з найславніших	345
українських князів.	347
Але його сини не змогли втримати державу на тому	356
рівні, на який вона піднеслася за їх діда й батька (<i>/ . Рибак,</i>	366
<i>Зббсл).</i>	

Виконання завдань тестового характеру

за змістом тексту «Київський князь Ярослав Мудрий»

Варіант 1

1. Княжіння Ярослава стало періодом:

а) розквіту;	б) занепаду;
в) розвитку;	г) розвитку і розквіту.

2. Ярослав — син:

- а) Володимира Ізяславича;
- б) Володимира Великого;
- в) Володимира Святославовича;
- г) Володимира Мирославича.

3. Ярослав не любив:

- а) будувати;
- б) воювати;
- в) сидіти в Києві;
- г) мандрувати.

4. Що було першочерговим завданням Ярослава?

- а) захист-рідної землі;
- б) розвиток культури;
- в) завоювання інших земель;
- г) розвиток освіти.

5. «Руська правда» є:

- а) найбільшим юридичним добутком Київської Русі;
- б) найбільшим юридичним набутком доби Середньовіччя;
- в) найдавнішою пам'яткою права київської держави;
- г) першим друкованим примірником.

6. «Руська правда» застосовувалася в Київській Русі протягом:

- а) XI-XIII ст.}
- б) XII-XI ст.;
- в) X-XI ст.;
- г) XI-XI I ст.

7. Хто був засновником Печерського монастиря?

- а) Князь Володимир;
- б) князь Ярослав;
- в) князь Святополк;
- г) князь Святослав.

8. За правління Ярослава посилюється значення:

- а) слов'янина Іларіона Берестова;

- в) Найкоротшу Правду, Велику Правду, Скору Правду;
- г) Коротку Правду, Скору Правду.

9. Князь велів:

- а) «За цією грамотою живіть і дотримуйтесь її»;
- б) «За грамотою цією живіть, як писано, так і дотримуйтесь»;
- в) «За цією грамотою живіть, як написано вам, так і дотримуйтесь»;
- г) «Живіть за цією грамотою».

10. У якому році було збудовано печерський монастир?

- а) 1051р.; б) 1151р.;
- в) 1050 р.; г) 1150 р.

11. Скільки церков було на той час у Києві та інших культурних центрах?

- а) Близько 400 церков; б) 400 церков;
- в) більше 400 церков; г) 401 церква.

12. Чого не змогли зробити сини Ярослава?

- а) захистити кордони країни;
- б) утримати державу на високому рівні;
- в) утримати державу на тому рівні, на який вона піднеслася за їх діда і батька;
- г) прославити державу.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
I варіант	а	в	б	а	б	а	б	в	в	б	в	а
II варіант	а	в	в	в	б	а	б	б	в	а	б	в

Читання мовчки, 6 КЛАС

Малоросійська Сафо

Ось вирушають полки Богдана Хмельницького на історичні битви 1648 року до Жовтих Вод і Корсуня. Яких пісень співали тоді козаки? Важко назвати всі, а от «Марусю»- напевно:	6
	16
	25
	27
<i>Засвіт встали козаченьки</i>	30
<i>В похід з полуночі,</i>	34
<i>Заплакала Марусенька</i>	36
<i>Свої ясні очі.</i>	39
Саме «засвіт встали козаченьки». Це вже потім, коли з'явилися варіанти пісні, співали «засвистали козаченьки».	47
	53
Втім, так і вимовляється легше, і не порушується задум пісні, бо у війську запорізькому свист був не тільки певним сигналом, а й заклик до бою, до звитяги.	62
	72
	80
І все ж - за ким плакала Марусенька? І чи всі знають, що Марусенька в пісні зовсім не абстрактний образ, а конкретна історична особа, яка теж плакала за конкретним	91
	100
	108

парубком, за козаком Грицем...	112
Дівчина ця – Маруся Чурай з Полтави, пісні якої підхоплював народ. По всій Україні лунали «Засвіт встали козаченьки», «На городі верба рясна», «Прилетіла зозуленька», «Зелененький барвіночку», «В кінці греблі шумлять верби», «Ой не ходи, Грицю» та численні інші.	120 128 134 140 149
Малоросійська Сафо. Так називали її дослідники минулого століття, прирівнюючи талант дівчини до таланту античної поетеси.	155 161 164
Ось коротенька розповідь про долю Марусі Чурай. Батько майбутньої піснетворки, Гордій Чурай, був урядником козацького полку в Полтаві. Не стерпівши знущань з боку шляхтича, зарубав його, а сам подався на Січ. Коли ж козаки зазнали поразки під Кумейками, Чурай потрапив до полону і був страчений у Варшаві.	171 177 184 194 203 301
Горпина Чураїха лишилася з дочкою Марусею, про красу і талант якої, мов хвиля по воді, пішла слава по всій Україні. Звичайно, за такою вродою сохли кращі хлопці, та серцю не накажеш: воно належало зрадливому Грицеві. Стверджують, що Маруся була гарна, як писанка, а Гриць лицем скидався на ікону часів Київської Русі. «Ангел златі власи». Був стрункий, як козацький спис...	308 320 329 336 345 354 360
За переказами, Маруся після зради коханого дуже	367

сумувала.	368
Коли на вечорницях зустріла його з розлучницею Галею, почуття образи і ревнощів спалахнули з такою силою, що вирішила отруїти хлопця.	376 385 388
Після злочину Марусю Чурай засудили до страти. Та коли писар уже читав вирок, на баскому коні у натовп увірвався молодий козак, бойовий побратим Грицька, який палко кохав дівчину. Це був Іван Іскра. Він привіз буллу (указ) Богдана Хмельницького, за яким Чураївні дарувалося життя. Досі живе думка, що гетьман України пам'ятав батька Марусі, лицаря визвольної боротьби – Гордія Чурая, любив пісні його доньки, часто сам співав їх.	396 406 413 423 429 437 443 452 453

ЗАВДАННЯ ДО ТЕКСТУ

«Малоросійська Сафо»

1. Полки Богдана Хмельницького у 1648 року вирушали на битву:

- а) в Туреччину;
- б) до Жовтих Вод і Корсуня;
- в) у Польщу.

2. Пісню, що починається словами « Засвіт встали козаченьки...», знаємо під назвою
- а) «Маруся»; б) «Червона калина»;
 - в) «Ой хмелю, мій хмелю...».
3. У війську запорізькому сигналом-закликом був(була):
- а) гра в литаври; б) дзвін; в) свист.
4. Дівчина, про яку співали у пісні, - це:
- а) Маруся Чурай з Полтави;
 - б) Маруся Богуславка з Богуслава;
 - в) Настя Лісовська з Рогатина.
5. Дослідники називають дівчину:
- а) справжньою українкою; б) малоросійською Сафо;
 - в) Роксоланою.
6. Батько піснетворки був:
- а) кріпаком; б) поміщиком; в) урядником козацького полку.
7. Маруся була гарна:
- а) як маківка; б) як рожа; в) як писанка.
8. Від смерті дівчину врятував:
- а) Іван Богун; б) Іван Іскра ; в) Богдан Хмельницький.
9. Документ, за яким Марусі дарувалося життя, називався... .
10. Серце Марусі належало лише... .
11. Марусю після злочину:
- а) відіслали на заслання; б) закрили в темницю;

в) засудили до страти.

12. Текст належить до стилю мовлення.

а) розмовного;

в) наукового;

б) художнього;

г) публіцистичного;

д) офіційно - ділового

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
б	а	в	а	б	в	в	б	булла	Грицеві	в	б

6 клас

Контрольна робота з української літератури №1 Загадково прекрасна і славна давнина України

I варіант

II варіант

I рівень

1. До календарно-обрядових пісень зимового циклу належать:

- а) колядки, щедрівки, засівальні;
- б) веснянки, гаївки, маївки;
- в) русальні, купальські, жнивварські

2. Серед названих творів купальською піснею є:

- а) «Нова радість стала»;
- б) «Ой вінку, мій вінку»;
- в) «Там у полі криниченька»

3. До якого з циклів належать клечальні пісні?

- а) літній;
- б) зимовий;
- в) весняний

4. «Ой ти, коте, коточок» - це:

1. До календарно-обрядових пісень весняного циклу належать:

- а) колядки, щедрівки, засівальні;
- б) веснянки, гаївки, маївки;
- в) русальні, купальські, жнивварські

2. Серед названих творів колядкою є:

- а) «Нова радість стала»;
- б) «Ой вінку, мій вінку»;
- в) «Там у полі криниченька»

3. До якого з циклів належать засівні пісні?

- а) літній;
- б) зимовий;
- в) весняний

4. «Ой кувала зозуленька» - це:

- а) щедрівка;
- б) веснянка;
- в) колискова.

- а) щедрівка;
- б) веснянка;
- в) колискова.

II – III рівні

1. Продовжіть речення:
Календарно-обрядові пісні
поділяються на три умовні цикли:
2. Доведіть на прикладі
вивчених колядок і щедрівок, що
люди вболівають за долю України
як за особисту.

1. Продовжіть визначення:
Календарно-обрядові пісні – це
2. Поясніть, чому колискові співали
дитині не тільки, щоб вона заснула,
а й щоб оберегти її від зла,
зміцнити здоров'я.

IV рівень

Напишіть твір-роздум
(5-6 речень)
Книжка ростить людину.

Напишіть твір-роздум
(5-6 речень)
*Моя перша пісня – мамина
колискова.*

6 клас

Контрольна робота з української літератури № 2 Загадково прекрасна і славна давнина України

І рівень – 1 бал за кожну правильну відповідь

I варіант

1. У якому місті перебував ханський син, потрапивши у полон? (за поемою М.Вороного «Євшан-зілля»):

- а) Новгороді;
- б) Києві;
- в) Москві.

2. За жанром «Євшан-зілля» М. Вороного:

- а) історична повість;
- б) ліро-епічний твір;
- в) соціальне оповідання.

3. Козак у поезії Т.Г.Шевченка «Думка» шукає:

- а) щастя;

II варіант

1. Кого просить хан піти «у землю Руську» на пошуки сина? (за поемою М.Вороного «Євшан-зілля»):

- а) дипломата;
- б) гудця;
- в) старця.

2. Висловлення з твору М.Вороного «Євшан-зілля», «рідний степ-широкий, вільний» є:

- а) метафорою;
- б) алегорією;
- в) епітетом.

3. Чому козакові буде тяжко жити на чужині? (Т.Г.Шевченко «Думка»):

б) кохання;

в) долю.

4. Яка річка згадується в поемі

Т.Г.Шевченка «Іван Підкова»?

а) Дунай;

б) Дніпро;

в) Бритаї.

а) ні з ким поплакати;

б) ніде жити;

в) необхідно буде шукати роботу.

4. Перебуваючи на байдаках, козаки співали (Т.Г.Шевченко «Іван Підкова»):

а) «Віють вітри, віють буйні»;

б) «Як були ми козаками»;

в) «Граї же, море!».

II – III рівні (по 2 бали за правильну відповідь на кожне питання)

1. Назвіть риси характеру Івана

Підкови (за твором

Т.Г.Шевченка).

2. Випишіть художні засоби з

поєми «Гарасова ніч»

Т.Г.Шевченка.

1. Випишіть художні засоби з

поєми «Іван Підкова»

Т.Г.Шевченко.

2. Що доказує, що між Іваном

Підковою і козаками було

порозуміння?

IV рівень (4 бали за повне пояснення)

Напишіть твір-мініатюру на

тему: «Щастя можна знайти

тільки на рідній землі»

Напишіть твір-мініатюру на

тему: «Рідна земле моя, ти

козацькою славою щедра» (за

творами Т.Г.Шевченка)

	1	2	3	4
I	б	б	в	б
II	б	в	а	в

6 клас

Контрольна робота з української літератури № 3

«Я і світ»

І рівень – 1 бал за кожну правильну відповідь

I варіант

- Батько Федька
(В.Винниченко, «Федько-халамидник») працює:
а) на гуральні;
б) типографії;
в) водієм.
- Дівчата любили Павлика
(С.Черкасенко, «Маленький горбань») за те, що він:
а) розповідав цікаві пригоди чи казки;
б) поважав і любив їх;

II варіант

- Чого не любив Федько, і за це його батько схвалював? (за оповіданням В.Винниченка «Федько-халамидник»):
а) ображати дівчат;
б) знущатися над тваринами;
в) казати неправду.
- До долі якої бідолоашної тваринки Павлик із жалем ставився, слухаючи материні казки (С.Черкасенко, «Маленький горбань»)?
а) кізеньки-дерези;

в) вмів дати пораду і заспокоїти.

б) зайчика;

в) ведмедика.

3. Який художній засіб

3. Який художній засіб

використав В.Винниченко:

використав С.Черкасенко: «Ну й

«Небо високе-високе, сине та холодне»?

прудкий! Як заєць!»?

а) епітет;

а) епітет;

б) порівняння;

б) порівняння;

в) метафору.

в) метафору.

4. Кому з твору О.Довженка

4. Дід Сашка (О.Довженко,

«Зачарована Десна» належать

«Зачарована Десна») був

слова: «Нічого в світі так я не

схожий на:

люблю, як саджати що-небудь у

землю, щоб проізросло»?

а) гетьмана;

а) бабусі;

б) Бога;

б) матері;

в) Тараса Бульбу.

в) батьку.

II – III рівні (по 2 бали за правильну відповідь на кожне питання)

1. Назвіть риси характеру Толі (В.Винниченко, «Федько-халамидник»)

1. Назвіть риси характеру Федька (В.Винниченко, «Федько-халамидник»)

2. Як О.Довженко пояснює

2. Яким був батька Сашка

гармонію між природою і
людським життям?

(О.Довженко, «Зачарована
Десна»)

IV рівень (4 бали за повне пояснення)

Напишіть твір-роздум (5-6
речень): «Зачарована Десна» О.
Довженка – гімн людській праці.

У чому, на ваш погляд, вбачає
щастя О.Довженко (за твором
«Зачарована Десна»)?

	1	2	3	4
I	б	а	а	б
II	в	б	б	б

6 клас

**Контрольна робота з української літератури №4
«Я і світ» (II)**

I варіант

II варіант

I рівень

1. Вислів
«мати...мотузочком
диму хату прив'язала до
небес» з поезії
С.Чернілевського
«Теплота родинного
інтиму» є:

1. Вислів «перекотило
літо за село» з поезії
С.Чернілевського
«Забула внучка в баби
черевички» є:
а) порівнянням;
б) метафорою;

- а) порівнянням;
- б) метафорою;
- в) епітетом

в) епітетом

2. Образ кольорового кота з поезії Л.Костенко «Кольорові миші» є символом:

- а) фантазії і уяви;
- б) буденності життя;
- в) байдужості

2. У якому вірші Л.Костенко розповідає про міжпланетні мандри:

- а) «Кольорові миші»;
- б) «Дощ полив»;
- в) «Пісенька про

космічного гостя»

3. Що любить робити Гном з поезії І.Жиленко «Гном у буфеті»:

- а) співати пісні;
- б) какао пить;
- в) розповідати казки

3. Образ старої гави у поезії І.Жиленко «Жар-птиця» є символом:

- а) сірості і буденності;
- б) фантазії і уяви;
- в) краси

4. Скільки життєписів написав Хлопчик-Фігурка з оповідання І.Калинця:

- а) 1;

4. У якому з життєписів Хлопчик-Фігурка з оповідання І.Калинця жив у пам'яті комп'ютера:

б) 2;

в) 3

а) 1;

б) 2;

в) 3

II – III рівні

1. Випишіть художні засоби з вірша Л.Костенко «Дощ полив»...

1. Випишіть художні засоби з вірша І.Калинця «Писанки»...

2. Чому, на ваш погляд, Ха-еФ виявив бажання знаходитися в оточенні двох знаків – оклику і питання? (І.Калинець «Хлопчик-Фігурка»)

2. Назвіть основні риси, що характеризують яянів (Є.Андієвська «Казка про Яян»)

IV рівень

Напишіть твір-мініатюру (5 – 6 речень) на тему:

Що мені сподобалося у поезіях Ігоря Калинця

Що мені сподобалося у поезіях Ліни Костенко

	1	2	3	4
I	б	а	б	в
II	б	в	а	в

6 клас

Контрольна робота з української літератури №5

Пригоди і романтика

I варіант

II варіант

I рівень

1. Яку п'єсу ставили у шкільному театрі?(В.Нестайко «Тореадори з Васюківки»)
 - а) В.Шекспіра «Отелло»;
 - б) І.Котляревського «Наталка Полтавка»;
 - в) М.Гоголя «Ревізор».
 2. Як Адам і Льонька вирішили назвати річечку?(В.Близнаць «Звук павутинки»)
 - а) Жаб'ячою;
 - б) Лопотухою;
 - в) Чарівною.
 3. Від якої особи ведеться оповідь у повісті В.Близнаця «Звук павутинки»?
1. До якої країни хотіли поїхати Ява і Павлуша на гастролі?(В.Нестайко «Тореадори з Васюківки»)
 - а) США;
 - б) Німеччина;
 - в) Франція.
 2. Що запропонував зробити Адам Льонці на річці?(В.Близнаць «Звук павутинки»)
 - а) місток;
 - б) водяний млинок;
 - в) пристань.
 3. Яке ім'я бринить, як звук павутинки на вітрі?(В.Близнаць «Звук павутинки»)

- а) першої;
- б) другої;
- в) третьої.

4. Ірина Семенівна була вчителькою: (Я.Стельмах «Химера лісового озера»)

- а) ботаніки;
- б) зоології;
- в) географії.

- а) Льонька;
- б) Адам;
- в) Ніна.

4. Яку колекцію Ірина Семенівна зобов'язала зібрати влітку? (Я.Стельмах «Химера лісового озера»)

- а) лікарських трав;
- б) комах;
- в) листя дерев.

II – III рівні

1. Чому, на ваш погляд, Ява і Павло повсякчас потрапляють у різноманітні пригоди? (В.Нестайко «Тореадори з Васюківки».)

2. Чи можна вважати Адама оптимістом? (В.Близнець «Звук павутинки».)

1. Поясніть, чому під час хвороби Ява хотів побачитися з Павлушею? (В.Нестайко «Тореадори з Васюківки».)

2. Доведіть, що Льонька був обізнаним з природним середовищем рідного краю. (В.Близнець «Звук павутинки».)

IV рівень

Напишіть твір – мініатюру (5-6 речень)

Чому вчить мене твір Чому вчить мене твір
В.Близнеця «Звук павутинки»? Я.Стельмаха «Химера лісового
озера»?

	1	2	3	4
I	в	б	а	а
II	а	б	в	б

6 клас

Контрольна робота з української літератури №6
«Гумористичні твори»

I варіант

II варіант

I рівень

3. Головні герої байки Л.Глібова «Щука»:
- а) Ведмідь і Теля;
 - б) Бджола і Шершень;
 - в) Вовк і Ягня;
 - г) Лисичка, Щука.
4. Кого висміює С.Руданський у співомовці «Пан і Іван і С.Руданський у співомовці
3. Головний герой народної байки «Хвалькувата Муха»:
- а) Муха і Комар;
 - б) Муха і Волики;
 - в) Вовк і Ягня;
 - г) Лисичка, Щука.
4. Кого висміює С.Руданський у співомовці

дорозі»:

- а) Івана;
- б) Пана;
- в) Простих людей;
- г) Добрих людей.

3. Що любив Семен з оповідання С.Васильченка «Бусурман»?

- а) Молитися Богу;
- б) Спостерігати за природою;
- в) Допомогати батькам;
- г) Розмовляти з дорослими.

4. Що висміює С.Олійник у гуморесці Чудо в черевичку»:

- а) незграбність Васі;
- б) боягузтво Васі;
- в) безкультурність Васі;
- г) лінивість школяра.

«Козак і Король»:

- а) Козака;
- б) Короля;
- в) Простих людей;
- г) Добрих людей.

3. Як Василько ставиться до навчання (С.Васильченко «Свекор»):

- а) любив учитися;
- б) не хотів учитися;
- в) надіявся стати вченим;
- г) хотів ходити до школи

4. Кого висміює П. Глазовий у байці «Заморські гості»:

- а) ледачих людей;
- б) лінивих людей;
- в) сучасних «нових»

українців, які не володіють рідною мовою;

- г) безкультурних людей.

II – III рівні

1. Назвіть види комічного.

1. Назвіть основні ознаки народних байок.

2. Який твір ми називаємо байкою?

2. Що таке співомовка?

IV рівень

Напишіть твір – мініатюру (5-6 речень):

Чим мені сподобалися байки Л.Глібова

Чим мені сподобалися гуморески С.Олійника та П. Глазового

	1	2	3	4
I	г	б	б	г
II	б	б	б	в

Використана література

1. Авраменко О.М., Коваленко Л.Т. Українська мова й література. Збірник тестових завдань. 2 – е вид., випр. і допов. – К.: Грамота, 2008. – 212с.
2. Дудіна Т.К., Панченков А.О. Українська література: 6 кл.: Підручник. – К.: А.С.К., 2006. – 288с.; іл.
3. Дудка О.О., Тевелєва Л.А. Зовнішнє оцінювання (підготовка). Українська мова. 10-11 класи: Довідник. - Х.: Веста: Видавництво «Ранок», 2007 – 144 с.
4. Жовтобрюх В.Ф. Рідна мова. 6 клас: Комплексний заліковий зошит для тематичного оцінювання (для шкіл з українською мовою навчання). - Х.: Веста: Видавництво «Ранок», 2006. – 56 с.
5. Ж-л «Дивослово». №1, 2009. Тестові завдання з української мови і літератури (для контрольного оцінювання знань, умінь і навичок учнів 5-6 класів).
6. Заболотний В.В., Заболотний О.В. Українська мова: Навчальний посібник для підготовки до зовнішнього незалежного оцінювання. – К.: Генеза, 2009. – 272с.
7. Збірник диктантів. Для учнів 5-11 класів. Складання Завітій І.Б., Лисенко А.М. – Х.: Видавництво Круглова, 1997. – 208 с.

8. Коваленко Л.Т., Авраменко О.М. Українська мова й література. Збірник тестових завдань, - К.: Грамота, 2007.- 128с.
9. Марченко О. Д., Нартова Л.В. Збірник диктантів з української мови. 5 – 11 класи. Х.: Веста: Видавництво «Ранок», 2008. – 80 с.
10. Омельчук С.А., Ляшкович А.І., Кравець М.В. Усі уроки рідної мови в 5 класі /Упоряд. С.А. Омельчук. – Х.: Вид. група «Основа», 2006. – 432 с.
11. Пентилюк М.І., Гайдаєнко І.В., Ляшкевич А.І., Омельчук С.А. Рідна мова: Підручник для 6 класу загальноосвітніх навчальних закладів. – К.: Освіта, 2006. – 272с.
12. Українська мова. Зовнішнє оцінювання: Навчальний посібник з підготовки до зовнішнього оцінювання учнів загальноосвітніх навчальних закладів. - К.:УЦОЯО, 2007.- 52с.
13. Шелехова Г.Т., Новосьолова В.І., Бондаренко Н.В., Ярмолюк А.В., Плетньова Л.В. Українська мова. Збірник тестових завдань. – К.: Грамота, 2008 . – 192 с.
14. Чупринін О.О. Усі уроки української літератури в 6 класі. – Х.: Вид. група «Основа», 2006. – 544 с.
15. Ющук І.П. Практикум з правопису української мови. – К.: Освіта, 2005. – 208с.